

Raad 9 september 2021

Informatiesessie begrotingsvoorbereiding

Doel van de bijeenkomst

Wat willen we vandaag bereiken?

- U informeren over de tussenstand van de begrotingsvoorbereiding
- U voorbereiden voor de werksessie op 23 september as.

Programmabegroting 2022

Agenda

Blok	Toelichting
Proces begrotingsbehandeling	Hoe ziet het gewijzigd proces van begrotingsbehandeling eruit?
Context begrotingsvoorbereiding	In welke context vindt de begrotingsvoorbereiding plaats?
Uitgangspunten	Welke uitgangspunten hanteren wij bij de actualisatie van het financieel perspectief
Actualisatie begrotingsbeeld	Samenvatting begrotingsaanpassingen (autonome ontwikkelingen, beleidskeuzes)
	Ontwikkeling begrotingssaldi
	Lokale lasten
	Budgettair kader nieuw beleid
Planning	Hoe ziet het vervolgproces eruit?

Proces begrotingsbehandeling

Raadsbesluit P&C-cyclus 2021

- Raad vroegtijdig in positie bij P&C-producten
- Deel van de begrotingsvoorbereiding voor zomerreces
- Begin september themasessie tussenstand begrotingsvoorbereiding

Toezegging raadsdebat kaderbrief

- Begin september werksessie verlaging lokale lasten

Brief 2 september – proces begrotingsbehandeling

- Twee tussentijdse sessies
 - 9 september: informatiesessie
 - 23 september: werksessie lokale lasten / nieuw beleid
- Uitlevering begroting op 7 oktober, inclusief videopresentatie
- Besproken in de RAC van 31 augustus jl.

Context begrotingsvoorbereiding

Landelijke situatie – een greep uit de media

BINNENLANDS —OBESTUUR

VAN ZANEN: 'CENTEN EN VERHOUDINGEN MOETEN GEREGLD ZIJN'

VNG / Raad Openbaar Bestuur (ROB) – zetten in op:

- Balans tussen taken, bevoegdheden, organisatie en bekostiging
- Structureel extra middelen voor Jeugdzorg
- Compensatie voor stijgende kosten Wmo (door abonnementstarief)
- Afschaffen opschalingskorting

BINNENLANDS —OBESTUUR

GEMEENTEN KOMEN 1,5 MILJARD TEKORT OP PARTICIPATIEWET

BINNENLANDS —OBESTUUR

NIEUWE HERVERDELING GEMEENTEFONDS IS 'MOKERSLAG'

Context begrotingsvoorbereiding

Samengevat

- Financiële onzekerheden ten aanzien van de ontwikkeling gemeentefonds, open-einderegelingen (Sociaal Domein);
- Onzekerheid over beschikbaarheid extra structurele financiële middelen;
- Wel/ niet ombuigen afhankelijk van moment en inhoud van landelijke afspraken;
- Toezegging aan de raad om uitvoering te geven aan de moties lokale lasten.

Uitgangspunten

Te hanteren prioritering in financieel perspectief

1. Structureel begrotingsevenwicht en sluitende jaarschijven
2. Verlaging lokale lasten
3. Inzet nieuw beleid

Overwegingen

Ad 1

- Aansluiting bij uitgangspunten financieel beleid:
 - Financiën duurzaam op orde (coalitieakkoord, addendum)
 - Toepassing begrotingskaders
- Aansluiting bij voorwaarde provinciaal toezicht;
 - Structureel begrotingsevenwicht
 - Reële ramingen / 'voorzichtigheidsprincipe' (realistische uitgaven/ harde inkomsten)
 - Geen taakstellingen
- Borging van de relatie met de provinciaal toezichthouder

Uitgangspunten

Ad 2

- Aansluiting bij aangenomen raadsmoties 'heroverweging verhoging lokale lasten/ gefaseerde afbouw hondenbelasting';
- Aansluiting bij toezegging de raad te betrekken bij het maken van keuzes
- Raadsbrief Invulling moties verlaging lokale lasten van 9 juni jl.

Ad 3

- Verder uitvoering geven aan het IP 2021-2024 en de Toekomstvisie, inclusief ontwikkelpaden en het BAK.
- Aansluiting bij de toezegging de raad te betrekken bij het maken van keuzes.

Actualisatie begrotingsbeeld

Vertreksituatie begrotingsbeeld

Begrotingssaldi tot en met de 2de rapportage 2021 (laatste raadsbesluit)

<i>bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025
BEGROTINGSSALDI				
Vertreksituatie (saldi tm 2de rapportage 2021)	-498	-564	-569	-

- Op te lossen structureel tekort ca € 0,5 mln. a € 0,6 mln.
- Nieuwe jaarschijf toegevoegd aan meerjarenraming
- Mutaties kopie 2024 – 2025 meegenomen in actualisatie
- Begrotingsbeeld bijgesteld op basis van autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes
- Toelichting bijstellingen nu op hoofdlijnen
- Schriftelijke onderbouwing volgt ter voorbereiding op de werksessie van 23 september

Actualisatie begrotingsbeeld

Verwerking lokale lasten o.b.v. bestaand beleid (begroting 2021 ev.)

- Besluitvorming extra verhogingen OZB in begroting 2021

Extra OZB-verhoging (begroting 2021) <i>bedragen x € 1.000</i>		2021	2022	2023	2024	2025
Jaarlijkse verhoging	<i>in %</i>	3,0%	2,5%	1,0%	1,0%	0,0%
	<i>in €</i>	1.500	1.250	500	500	-
Structurele verhoging	<i>in %</i>	3,0%	5,5%	6,5%	7,5%	7,5%
	<i>in €</i>	1.500	2.750	3.250	3.750	3.750

- Hondenbelasting

Hondenbelasting (begroting 2021) <i>bedragen x € 1.000</i>	2021	2022	2023	2024	2025
Baten	800	800	800	800	800
Lasten	400	400	400	400	400
Saldo voor algemene middelen	400	400	400	400	400

Actualisatie begrotingsbeeld

Financiële autonome ontwikkelingen

<i>bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025
AUTONOME ONTWIKKELINGEN				
- Meicirculaire	-357	-1.164	-2.602	-1.833
- Actualisatie kapitaallasten	-	536	-	-480
- Dividend BNG	98	98	98	98
- Beheerplannen Ibor - autonoom -	-600	-600	-600	-600
- Herverdeling GF	-	340	340	340
- Saldo belastingmaatregelen	-211	-211	-211	-211
- Verbonden partijen	-323	-134	-160	-195
- Extra middelen jeugd	8.085	4.555	4.180	3.655
- Volumeontwikkeling jeugd	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300
- Extra middelen IU Voogdij/ 18+	1.250	1.250	1.250	1.250
- Volumeontwikkeling Wmo	-1.800	-600	-600	-600
- Extra middelen Buig	6.040	5.530	5.050	4.580
- Ontwikkeling arbeidsmarkt (Buig)	-2.430	-2.990	-1.750	-1.230
- Resultaat Vidar BV	-810	-1.000	-1.250	-1.530
- Kleine bijstellingen	-153	-153	-153	-269
Saldo autonome ontwikkelingen	6.489	3.157	1.291	675

Inhoudelijke onderbouwing volgt voorafgaand aan de werksessie van 23 september

Actualisatie begrotingsbeeld

Enkele posten uitgelicht

Extra middelen jeugd

- 2022: extra middelen toegezegd door het demissionair kabinet
- 2023 ev.: afspraak Rijk - IPO – VNG
 - Ramen stelpost van 75% van de bedragen uit de hervormingsagenda jeugd (financiële tabel Commissie van Wijzen).
 - Dalende trend in de bedragen (van € 8,1 mln in 2022 naar ca € 5 mln vanaf 2026)
 - Hiervan zit op basis van eerdere afspraken vanaf 2023 structureel € 1,97 mln. in de begroting.
 - Geen budgettaire garantie of zekerheid over toereikendheid budgetten jeugd.
 - Doel faciliteren in het begrotingsproces, ombuigingen in het laatste jaar voorkomen.
 - Compensatie voor bezuinigingen op voorzieningenniveau en onderhoud om begroting jeugd dekkend te krijgen. Nu deels terug naar de algemene middelen

Bijstelling lasten jeugd

- Lasten structureel bijstellen met € 2,3 mln conform jaarrekening 2020/ actuele prognoses

Actualisatie begrotingsbeeld

Beleidskeuzes

<i>bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025
BELEIDSKEUZES				
- Stelpost formatie	-700	-700	-700	-700
- Continuering budget proeftuin Geleen	-70	-70	-70	-70
- Bekostiging meerjarenplan jeugd	-600	-700	-400	-400
- Toekomstbestendige dienstverlening Vidar	-312	-312	-312	-312
- Beheerbudgetten Ibor	-616	-794	-884	-974
- Toevoeging investeringsruimte 2025: € 10 mln.				-50
- Vrijval middelen IBP			1.000	1.000
- Exploitatie nieuw beleid binnen begroting				500
- Areaaluitbreiding Chemelot			170	340
Saldo beleidskeuzes	-2.298	-2.576	-1.196	-666

Inhoudelijke onderbouwing volgt voorafgaand aan de werksessie van 23 september.

Actualisatie begrotingsbeeld

Samenvatting tussenstand begrotingsbeeld

<i>bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025
BEGROTINGSSALDI 2022 ev	3.693	17	-474	9
Vertreksituatie (saldi tm 2de rapportage 2021)	-498	-564	-569	-
Autonome ontwikkelingen	6.489	3.157	1.291	675
Beleidskeuzes	-2.298	-2.576	-1.196	-666

Prioriteit 1 structureel sluitende begroting/ sluitende jaarschijven:

- Sluitende jaarschijven, m.u.v. incidenteel tekort in 2024
- In 2022 afgerond 3,7 mln. beschikbaar voor incidentele maatregelen prioriteiten 2 en 3

Prioriteit 2 - Lokale lasten

Moties

- Moties heroverweging verhoging lokale lasten/ gefaseerde afbouw hondenbelasting
- Raadsbrief Invulling moties verlaging lokale lasten van 9 juni jl.
 - Extra middelen (incidenteel) benutten voor uitvoering moties in 2022
 - Oplossen onzekerheden, onder andere met betrekking tot het gemeentefonds, open-einderegelingen Wmo en Jeugd
 - Samen met de raad keuzes maken voor de inzet van extra middelen
- Toezegging raadsdebat kaderbrief: werksessie verlaging lokale lasten

Actueel begrotingsbeeld

- In 2022 incidenteel € 3,7 mln. beschikbaar voor maatregelen tot lastenverlaging en/ of nieuw beleid;
- Vertrekpunt voor de vaststelling van de tarieven 2022
- Besluit over de extra stijging van 2,5% OZB in 2022 werkt door in 2023 en verder.
- Provinciaal toezichthouder akkoord met incidentele verwerking, mits expliciet toegelicht

Prioriteit 2 - Lokale lasten

- Daarnaast perspectief op structurele lastenverlaging, bijvoorbeeld via:
 - Extra middelen voor jeugd boven op de stelpost van 75%
 - Extra middelen voor de uitvoering van de Wmo
 - Vrijvallende middelen door het bevriezen of afschaffen van de opschalingskorting.
- Deze extra middelen zijn onderwerp van gesprek tussen regering en VNG
- Wachten op vaststelling regeerakkoord en terugpakken bij tarief vaststelling 2023.

Prioriteit 2 - Lokale lasten

1ste concept berekening riool en afval en riool

Afvalstoffenheffing

Bedragen x € 1.000	Begroting 2021	Begroting 2022	Afwijking	Afwijking per aanslag
Kostencomponenten				
Kosten afvalinzameling	€ 13.515	€ 13.754	€ 239	
Onttrekking voorziening actieplan afval	-€ 267	-€ 190	€ 77	
Netto kosten afvalinzameling & -verwerking	€ 13.248	€ 13.564	€ 316	€ 7,18
Opbrengsten				
Variabel recht (incl. milieupark)	€ 4.571	€ 4.770	-€ 199	
Overige bijdragen	€ 151	€ 148	€ 3	
Subtotaal Opbrengsten	€ 4.722	€ 4.918	-€ 196	-€ 4,45
Toerekenen naar vastrecht	€ 8.526	€ 8.646	€ 120	€ 2,73
Aantal huishoudens	44.200	44.000	-200	€ 0,88
Kostendekkend tarief	€ 192,90	€ 196,51		€ 3,61
Afronding/tarief deelbaar door 12	-€ 0,06	-€ 0,07		-€ 0,01
Geheven Vastrecht	€ 192,84	€ 196,44		€ 3,60
Gemiddeld variabel recht (incl. milieupark)	€ 103,41	€ 108,40		€ 5,00
Gemiddelde Afvalstoffenheffing	€ 296,25	€ 304,84		€ 8,60

+ stijging tarief/ - is daling tarief

Prioriteit 2 - Lokale lasten

Rioolheffing

Bedragen x € 1.000	Begroting 2021	Begroting 2022	Afwijking	Afwijking per aanslag
Kostencomponenten				
Kosten riolering	€ 9.798	€ 10.222	€ 424	
Onttrekking voorziening riolering onkruidbestrijding verharding	-€ 360	0	€ 360	
Onttrekking voorziening riolering verlaging tarief	-€ 530	0	€ 530	
Totaal te dekken door aansluitingen	€ 8.908	10.222	€ 1.314	€ 26,68
Aantal aansluitingen	49.085	49.085	0	-€ 0,68
Kostendeekkend tarief	€ 181,48	€ 208,26		€ 26,78
Afronding/tarief deelbaar door 12	-€ 0,04	-€ 0,06		-€ 0,02
Geheven tarief	€ 181,44	€ 208,20		€ 26,77

+ stijging tarief/ - is daling tarief

Prioriteit 2 - Lokale lasten

Vervolg

- Werksessie 23 september; keuzes inzet incidentele ruimte
- Een aantal 'schoten voor de boeg':
 - Niet doorvoeren van de extra stijging OZB voor 2022 van 2,5 % kost € 1,25 mln.
(woningen ca € 0,4 mln.; niet-woningen ca € 0,8 mln.)
 - Verlagen van de hondenbelasting tot niveau kostendekkendheid kost € 0,4 mln.
 - Niet heffen van de hondenbelasting in 2022 kost € 0,8 mln.
 - Niet doorvoeren van de stijging in 2022 in riooltarieven kost € 1,3 mln.
 - Niet doorvoeren stijging vastrecht in afvalstoffenheffing kost € 0,2 mln.
 - De extra stijging OZB (+2,5%), afvalstoffenheffing (+ € 3,60 vastrecht) en rioolheffing (+ € 26,77) werkt in principe door in de tarieven 2023

Prioriteit 3 - Nieuw beleid

Budgettair kader nieuw beleid

Investeringsprogramma 2021-2024

- Geormerkte middelen voor concrete voorstellen
→ vrijgave op basis van een afzonderlijk besluit
- Resterende investeringsruimte ad € 16 mln.

Investeringsprogramma 2021-2024 Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	Totaal
BAk	0	2.000	2.000	2.000	6.000
Toekomstvisie 2030	1.600	2.000	2.000	2.400	8.000
Algemene investeringsimpuls	2.000				2.000
Beschikbare investeringsruimte investeringsprogramma 2021-2024	3.600	4.000	4.000	4.400	16.000

Nb. Raadsbesluit 24 juni Herontwikkeling voormalige V&D-locatie: € 2 mln. geormerkt voor eventueel ontbrekende middelen bij realisatie huisvesting

- Kaderbrief 2021: geormerkt voor Toekomstvisie 2030, o.a. ontwikkelpaden en BAk
- Beleidskeuze: in jaarschijf 2025 € 10 mln. investeringsruimte toevoegen

Prioriteit 3 - Nieuw beleid

Exploitatieprogramma 2021-2024

- Resterende ruimte

Exploitatieprogramma 2021-2024 Nog in te zetten exploitatieruimte: Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024
BAk / Toekomstvisie 2030	300	300	500	500
Af: Raadsbesluit binnenstedelijke ontwikkeling centrum Sittard	-100			
Af: PM posten Huisvesting wijkbeheer, Landschapspark Oost en fietspad	pm	pm	pm	pm
Totaal nog in te zetten exploitatieruimte	200	300	500	500

- Kaderbrief 2021: beschikbaar voor Toekomstvisie 2030, BAk en experimenten/initiatieven uit de samenleving.
- Beleidskeuze: exploitatie vanaf 2025 opvangen binnen de bestaande begroting

Tussenstand begrotingsvoorbereiding

Samengevat:

- ligt er een structureel sluitende begroting voor, met in 2024 een incidenteel tekort van € 0,5 mln.
- zijn financiële onzekerheden, voor zover bekend en kwantificeerbaar, verwerkt
- zijn extra inkomsten verwerkt voor zover hard en toegekend
- stijgen de lokale lasten op basis van bestaand beleid, vóór het maken van keuzes, met:
 - 4% voor de OZB (2,5% extra verhoging en 1,5 % indexering)
 - € 26,77 per aanslag voor de rioolheffing
 - € 8,60 per aanslag voor de afvalstoffenheffing
- bestaat de investeringsruimte voor nieuw beleid uit:
 - voor concrete voorstellen geoormerkte middelen in het IP 2021-2024
 - resterende investeringsruimte van € 14 mln. voor Toekomstvisie 2030, ontwikkelpaden en het BAK
 - € 10 mln. opgenomen investeringsruimte in jaarschijf 2025
- is in 2022 € 3,7 mln. incidentele ruimte beschikbaar voor lastenverlaging en of inzet nieuw beleid
- is er perspectief op structurele lastenverlaging / inzet nieuw beleid door een relatie te leggen met extra middelen jeugd (> 75%), extra middelen Wmo, vrijvallende middelen opschalingskorting

Basis voor de werksessie van 23 september en verdere uitwerking van de begroting.

Vraag: Wat zijn uw verwachtingen voor deze werksessie?

Vervolgproces

Datum	Actie
9 september	Informatiesessie begroting 2022
23 september	Werksessie verlaging lokale lasten / nieuw beleid
7 oktober	Aanbieding begroting 2022, inclusief ambtelijke toelichting
21 oktober	1 ^{ste} raadsronde beeldvormend
4 november	2 ^{de} raadsronde oordeelsvormend
10 / 11 november	Besluitvorming begroting 2022
13 november	Indiening begroting 2022 bij GS

- Gelijktijdige behandeling van begroting 2022 en de 3de rapportage 2021
- Voorstel belastingmaatregelen in de raad van 16 december
- De ambtelijke toelichting vindt plaats via een videopresentatie
- Schriftelijke technische vragen indienen tot 19 oktober; antwoorden beschikbaar vóór de 2de ronde